

Politisk plattform

The logo for NTL UNG is a dark red speech bubble with a white outline. Inside the bubble, the word "NTL" is written in a white, sans-serif font above the word "UNG", which is in a larger, bold, white, sans-serif font.

NTL
UNG

Vedtatt mars 2021

Innhold

NTL Ungs visjon for samfunnet.....	1
Kap. 1 - Arbeidstakeres rettigheter nå og i framtida.....	1
1.1 Staten som arbeidsgiver	1
1.2 For et trygt arbeidsliv.....	3
1.3 Likestilling og inkludering i arbeidslivet	4
1.4 Det digitale arbeidslivet.....	6
Kap. 2 - Studenters rettigheter og velferd	6
2.1 Studiestøtte.....	6
2.2 Studenters arbeidshverdag og -miljø	7
2.3 Studentvelferd uten profitt.....	7
2.4 Forskning og høyere utdanning	8
Kap. 3 - Visjoner for framtiden.....	9
3.1 Det finnes ingen jobber på en død planet	9
3.2 Rettferdig fordeling og internasjonal solidaritet.....	9
3.3 Velferdsstatens ansvar	10

Politisk plattform for NTL Ung vedtas på NTL Ung-konferansen. NTL Ung er en del av NTL og er blant annet underlagt NTLs vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram (PHP). Denne plattformen er vedtatt av de unge i NTL og er deres utdypning av og tillegg til NTLs politikk, og må derfor ses i sammenheng med PHP.

1 NTL Ungs visjon for samfunnet

2
3 NTL Ung setter menneskelige verdier foran materiell velstand og økologi foran økonomisk vekst.

4
5 NTL Ung jobber for et samfunn der solidaritet ikke kjenner grenser, og ønsker et samfunn hvor alle
6 innbyggerne er frie og har like muligheter. Det forutsetter en aktiv omfordelingspolitikk som motvirker
7 sosiale og økonomiske forskjeller. Progressiv skattepolitikk, kollektiv lønnsdannelse, en godt utbygd
8 velferdsstat, internasjonalt samarbeid og en sterk offentlig sektor er avgjørende for å oppnå dette.

9
10 NTL Ung skal spesielt fokusere på faglige og politiske spørsmål som er av særlig stor betydning for
11 unge arbeidstakere og studenter. Unge må få mulighet til å arbeide i faste, hele stillinger fordi
12 midlertidighet skaper utrygghet og svekker arbeidstakers rettigheter i arbeidslivet.

13
14 Det er et overordnet mål for NTL Ung at alle i samfunnet skal sikres økonomisk uavhengighet og at
15 alle som har arbeidsevne kan få arbeid. Vi må jobbe for et forutsigbart og stabilt velferdstilbud til alle.

16 17 **Kap. 1 - Arbeidstakers rettigheter nå og i framtida**

18 19 **1.1 Staten som arbeidsgiver**

20 21 *Stillingsvern*

22 Statlige arbeidsplasser har historisk sett vært trygge med et godt stillingsvern. NTL Ung ser med
23 bekymring på utviklingen i statlig arbeidsgiverpolitikk. Ansettelsesstopp, kutt i velferdstilbud og
24 nedbemanningsprosesser på grunn av avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen (ABE) påvirker
25 statens ansatte i negativ retning.

26
27 Lov om statens ansatte begrenser statsansattes grunnleggende rettigheter knyttet til blant annet
28 stillingsvern, og bidrar til å svekke forvaltningens uavhengighet. Outsourcing av oppgaver fra
29 virksomhetene og flytting av statlige arbeidsplasser skaper utrygghet rundt statsansattes
30 arbeidsforhold.

31
32 NTL Ung vil:

- 33
- 34 • at alle statlige virksomheter får tilstrekkelige midler til å drifte forsvarlig og levere på sitt
- 35 samfunnsoppdrag
- 36 • styrke statsansattes stillingsvern
- 37

38 *Lønns- og tariffpolitikk*

39 Dagens situasjon med to lønssystemer og tariffavtaler i staten legger til rette for større forskjeller i
40 lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i staten, og bidrar til å splitte fellesskapet mellom arbeidstakerne
41 og forskyve makt i arbeidsgivers favør. NTL Ung er motstandere av et individualisert arbeidsliv og
42 tilhengere av prinsippet om lik lønn for likt arbeid. Vi mener de ansatte skal lønnes basert på
43 arbeidsoppgaver og ansvar.

44
45 NTL Ung vil:

- 46
- 47 • ha en solidarisk lønnspolitikk som styrker lavtlønte arbeidstakere, og samtidig sikrer alle en
- 48 reallønnsutvikling
- 49 • ha sentrale lønnsoppgjør hvor det gis generelle kronetillegg

50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

Medbestemmelse

Medbestemmelsen slik den er nedfelt i Hovedavtalen er et viktig verktøy for å sikre maktbalanse mellom arbeidstakere og arbeidsgivere i staten. Den definerer partene som likeverdige. Dessverre opplever mange tillitsvalgte at arbeidsgiver ikke opptrer i tråd med dette. NTL Ung mener overordnede myndigheter har ansvar for at prinsippet om medbestemmelse blir fulgt opp i praksis av lokale arbeidsgiverrepresentanter.

NTL Ung vil:

- jobbe for at unge arbeidstakere gjøres kjent med og forstår viktigheten av medbestemmelse, slik at maktbalansen opprettholdes
- jobbe for lov- og avtalefestede sanksjonstiltak mot virksomheter som bryter med bestemmelsene og intensjonene i hovedavtalene
- jobbe politisk for at ansatte i staten gis økt medbestemmelse over egen jobb

Arbeidsplassutforming

Arbeidstakere trenger tid og rom for å gjennomføre pålagte arbeidsoppgaver på en hensiktsmessig måte, og én løsning passer ikke for alle. Med forslaget til en standard arealnorm for alle statlige nybygg undergraver dagens regjering arbeidsmiljølovens formål.

Bruken av hjemmekontor har økt de siste årene. Det kan ha positive og negative følger for arbeidstakere. Det er positivt at den enkelte får mulighet i sin livssituasjon til å jobbe hjemmefra hvis det bidrar til bedre trivsel, lavere sykefravær og produktivitet. Det er likevel viktig å belyse de negative konsekvensene ved økt bruk av hjemmekontor. Både det fysiske og mentale skillet mellom hjem og arbeid blir mer uklart, det psykososiale arbeidsmiljøet utfordres og ergonomisk utforming av arbeidsflate settes på prøve. Fordelene og ulempene med hjemmekontor må utredes, og de negative konsekvensene av hjemmekontor må imøtekommes med avbøtende tiltak og/eller kompensasjon.

NTL Ung er bekymret for at hjemmekontor skal bli en brekkstang for innsparing i nødvendige arealer på arbeidsplassen. Det fysiske arbeidsmiljøet må ivaretas for den enkelte ansatte, både på hjemmekontoret og på arbeidsplassen. I et arbeidsliv der åpne landskap, "free seating" og "clean desk" brukes som kostnadsbesparende tiltak av arbeidsgiver, er dette viktigere enn noen gang. Bruk av hjemmekontor skal ikke gå på bekostning av de ansattes faste arbeidsplasser i arbeidsgivers lokaler.

NTL Ung vil:

- jobbe for at arbeidsplasser utformes etter arbeidsform og de ansattes behov
- at fagforeningene i større grad er med på å utforme regler og kompensasjonsordninger knyttet til bruk av hjemmekontor
- hindre økt bruk av fleksible arbeidsplasser, slik at ansatte fortsatt sikres fast arbeidsplass i arbeidsgivers lokaler

Kontroll og overvåking

NTL Ung skal jobbe for å motvirke kontroll, overvåkingstiltak og kvantitative målkrav. Ansatte trenger handlingsrom for å utføre kvalitativt godt arbeid i tråd med samfunnsoppdraget. Videre ønsker vi at det skal være avtalefestet forhandlingsrett på bruken av kvantitative måltallsparemetere og statistikk på individnivå i staten. Dette omfatter både historiske tall og sanntidsfølging av ansattes produksjon.

100 NTL Ung vil:

101

102 • ha mer tillitsbasert ledelse som gir ansatte handlingsrom til å utføre kvalitativt godt arbeid i
103 tråd med samfunnsoppdraget

104 • arbeide for en tillitsreform i offentlig sektor

105 • sikre avtalefestet forhandlingsrett på bruken av kvantitative måltallsparametere og statistikk
106 på individnivå i staten

107

108 **1.2 For et trygt arbeidsliv**

109

110 *Ytringsfrihet*

111 Ansattes ytringsfrihet er under press. Flere opplever press fra arbeidsgivere som ikke ønsker at
112 ansatte skal ytre seg negativt om arbeidsplassen. NTL Ung mener at de ansatte selv er best rustet til
113 å si ifra om utfordringer på arbeidsplassen. Arbeidsgiver har ansvar for å trygge arbeidstakere ved
114 varslingssaker.

115

116 NTL Ung vil:

117

118 • at ansattes rett til å ytre seg må styrkes i lovverket

119

120 *Midlertidighet*

121 NTL Ung har som målsetning at alle som har mulighet skal kunne delta i arbeidslivet. Det betyr at
122 også unge må få mulighet til å arbeide i faste, hele stillinger. Faste, hele stillinger er hovedregelen i
123 det norske arbeidslivet, og gir trygghet og forutsigbarhet i den enkeltes liv. Økt bruk av midlertidige
124 stillinger er ikke med på å redusere arbeidsledigheten. Midlertidighet skaper utrygghet i hverdagen og
125 svekker arbeidstakeres rettigheter i arbeidslivet.

126

127 NTL Ung vil:

128

129 • ha et sterkt lovverk som sikrer flere faste stillinger

130 • jobbe for at hovedregelen for både hel- og deltidsstillinger i staten er fast ansettelse

131

132 *Praktikantstillinger og annet gratisarbeid*

133 Frykten for ikke å få jobb etter endte studier har ført til at svært mange unge i Europa velger å ta seg
134 ulønnede eller lavtlønnede internships og praktikantstillinger. Dette gjør seg også gjeldende i Norge.
135 Når staten benytter seg av slike stillinger, sender dette et dårlig signal til resten av arbeidslivet.

136

137 NTL Ung vil:

138

139 • at rettighetene i internships og praktikantstillinger skal styrkes og tariffestet

140 • at hovedregelen for internships og praktikantstillinger er at de gjennomføres som en integrert
141 del av utdanningen

142

143 *Lærlingeordningen*

144 Alle skal ha mulighet til å fullføre utdanningsløpet sitt uavhengig av studieretning. Elever på
145 yrkesfaglige studieretninger skal ha mulighet til å fullføre utdanningen sin, bli fagarbeidere og bidra i
146 arbeidslivet. En fagutdanning med god kvalitet er helt sentralt for et konkurransedyktig næringsliv i
147 Norge, og det er viktig at fagbrevets stilling styrkes i et arbeidsliv i endring. Høyt frafall i videregående
148 skoler er et problem som bidrar til at unge ender opp uten hverken studiekompetanse eller fagbrev.
149 Dette må motarbeides blant annet gjennom flere lærlingeplasser. NTL Ung støtter ordninger som,

150 gjennom offentlige anbud, stiller krav til tilbyderne om bruk av lærlinger. Dette må også inkludere
151 underleverandører.

152

153 NTL Ung vil:

154

155 • at lærlingtilskuddet må økes

156 • at det bevilges øremerkede midler til departementer/etater og fylkeskommunene for å
157 rekruttere flere lærebedrifter og lære plasser

158 • heve statusen til fagutdanningen og fagarbeideren og synliggjøre betydningen av dyktige
159 fagarbeidere

160 • videreutvikle yrkesfaglig vei til høyere utdanning (Y-veien)

161

162 **1.3 Likestilling og inkludering i arbeidslivet**

163 Suksessen i den norske modellen er at store deler av den arbeidsføre befolkningen er i arbeid. Å ha en
164 jobb og gå til gir både utfordringer og mestringfølelse, i tillegg til at man blir del av et større
165 fellesskap. I en tid preget av større strukturelle endringer er det avgjørende at vi sikrer et arbeidsliv
166 som er inkluderende, mangfoldig og likestilt, og at vi alle får mulighet til å bidra etter evne.

167

168 Fagbevegelsen spiller en sentral rolle for et seriøst og inkluderende arbeidsliv for alle.

169

170 *Foreldrepermisjon for likestilling*

171 Et likestilt arbeidsliv krever også et likestilt familieliv. Kvoten til fedre og medforeldre bidrar til
172 likestilling både i hjemmet og i arbeidslivet, og til barns rett til gode relasjoner og tilknytning til begge
173 foreldre allerede fra småbarnsalder.

174

175 NTL Ung vil:

176

177 • ha en tredeling av foreldrepermisjonen. Felleskvoten sikrer fleksibilitet og gir rom for at
178 familiene kan tilpasse permisjonstiden til sin hverdag

179 • at fedre og andre medforeldre, i de tilfellene hvor mor ikke har opptjent rett til foreldrepenger,
180 skal kunne ta ut foreldrepenger tilsvarende fedrekvote/medforelderkvote uten krav til mors
181 aktivitet

182 • øke foreldrepermisjonen til 52 uker med full lønn

183 • øke far/medforelders velferdspermisjon fra to til seks uker etter fødsel

184

185 *Et inkluderende arbeidsliv*

186 Arbeidslivet må være inkluderende for alle, også personer med funksjonshindringer eller som er
187 kronisk syke. Det er i dag alt for stort fokus på funksjonshindringene begrensninger i stedet for
188 ressursene og arbeidskapasiteten denne gruppen besitter.

189

190 Arbeidsstyrken og tillitsvalgtapparatet bør gjenspeile mangfoldet i befolkningen og staten må bidra
191 aktivt til at alle behandles likeverdige. NTL og LO må gå i front for godt inkluderingsarbeid i egen
192 organisasjon.

193

194 Diskriminering av skeive arbeidstakere er fortsatt et problem, enten det er av kollegaer, ledelsen, eller
195 kunder og klienter. Selv om utviklingen viser at det er en bedring, viser forskning at personer med
196 seksuelle og kjønnsmessige minoriteter fortsatt utsettes for diskriminering. Særlig utsatt er
197 transpersoner, og arbeidssituasjonen til transpersoner i Norge må derfor kartlegges og adresseres i
198 større grad enn i dag. Mange arbeidsplasser preges av manglende kunnskap om seksuell orientering,

199 kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Alle har rett til å føle seg trygge på jobb, og ikke oppleve negative
200 holdninger eller nedsettende vitser som kan føre til minoritetsstress.

201

202 NTL Ung vil:

203

- 204 • ha et inkluderende arbeidsliv for personer med funksjonshindringer eller som er kronisk syke,
205 og krever at lovgivningen tas på alvor og følges tett opp
- 206 • identifisere og fjerne formelle og uformelle hindringer for et inkluderende arbeidsliv
- 207 • at NTL og LO engasjerer seg i statens satsning på inkludering av personer med ulike
208 funksjonshindringer sammen med relevante organisasjoner for å fremme et mer inkluderende
209 arbeidsliv
- 210 • skape en felles plattform for utveksling av erfaringer for personer med nedsatt funksjonsevne
211 eller som er kronisk syke, for å styrke arbeidet med et inkluderende arbeids- og
212 organisasjonsliv
- 213 • at arbeidet for å sikre seksuelle og kjønnsmessige minoriteter mot diskriminering styrkes
- 214 • legge til rette for økt kompetanse blant både arbeidsgivere og arbeidstakere i arbeidet mot et
215 mer inkluderende arbeidsliv

216

217 *Mangfold*

218 NTL Ung jobber for et inkluderende samfunn hvor mangfold er en verdi for både enkeltmennesket og
219 samfunnsutviklingen. Innvandrerbefolkningen i Norge har generelt lavere utdanning, lavere inntekt og
220 rammes oftere av arbeidsledighet enn befolkningen som helhet. For å sikre en bedre inkludering er vi
221 avhengige av en politikk for arbeid til alle og mindre klasseforskjeller. Personer med
222 minoritetsbakgrunn opplever oftere diskriminering i ansettelsesprosesser, og i arbeidslivet generelt,
223 det er nødvendig med konkrete tiltak for å motvirke dette. Et sentralt utgangspunkt i dette arbeidet er
224 å få utarbeidet en rapport for å kartlegge diskriminering og strukturell rasisme i arbeidslivet, slik LO i
225 Bergen har tatt initiativ til lokalt.

226

227 NTL Ung vil:

228

- 229 • sikre en god integrering, der flyktninger kommer raskt i arbeid
- 230 • aktivt bekjempe rasisme, diskriminering og fremmedfrykt i samfunnet
- 231 • at flyktninger og asylsøkere får utdanning, ferdigstilt påbegynte grader og brukt sin utdanning
232 fra hjemlandet i det norske arbeidsmarkedet
- 233 • at offentlige arbeidsplasser aktivt rekrutterer minoriteter
- 234 • aktivt arbeide for å få flere med minoritetsbakgrunn inn i tillitsvalgtapparatet
- 235 • få utarbeidet en rapport for å kartlegge diskriminering og strukturell rasisme i arbeidslivet

236

237 *Til kamp mot trakassering*

238 Trakassering er en stor utfordring i samfunnet, også i arbeids- og organisasjonslivet. Seksuell
239 trakassering defineres ofte ut fra maktforhold på arbeidsplassen, og det oppleves ofte som vanskelig
240 å rapportere om dette i frykt for å ikke bli trodd og å oppleve sanksjoner fra ledelsen. Å sikre
241 muligheten til å varsle om slike forhold på en trygg måte på alle arbeidsplasser er avgjørende for å få
242 bukt med dette problemet.

243

244 NTL Ung vil:

245

- 246 • at fagbevegelsen skal spille en sentral rolle i arbeidet mot seksuell trakassering uansett kjønn,
247 legning og stillingsprosent

- 248
- at Norge skal ratifisere ILO-konvensjon 190 om eliminering av vold og trakassering i arbeidslivet
- 249
- at det skal gjøres enklere og tryggere å rapportere om seksuell trakassering, uten fare for sanksjoner
- 250
- 251
- 252

253 **1.4 Det digitale arbeidslivet**

254 Dagens raske teknologiske utvikling preger arbeidslivet på godt og vondt. Automatisering og robotisering av arbeidsoppgaver og plattformøkonomien er eksempler på samfunnsendringer som har konsekvenser for arbeidstakere i både privat og offentlig sektor.

255

256

257

258 Den teknologiske utviklingen medfører utfordringer og muligheter for norske arbeidstakere. Utviklingen gjør at arbeidstakere kan være tilgjengelig til alle døgnetts tider, men retten til å være frakoblet må sikres. Ny teknologi åpner for at den enkelte arbeidstaker kan lettes for tidkrevende oppgaver, og samtidig legge tyngden av kompetansen og arbeidskraften sin i andre arbeidsoppgaver som krever individuell vurdering og faglig kompetanse. For å sikre reell medbestemmelse i digitaliseringsprosesser og ved innføring av digitale verktøy trenger vi en avtalefestet forhandlingsrett.

259

260

261

262

263

264

265 NTL Ung mener digitalisering skal øke kvaliteten på offentlige tjenester, ikke bare redusere Statens kostnader gjennom redusert bemanning. NTL Ung mener at fagbevegelsens viktigste oppgave i digitalisering av arbeidslivet er å ta styring og bruke den nye teknologien til fellesskapets beste. Vi må aktivt kjempe for at teknologiske nyvinninger fører til mer deling av arbeid, kortere arbeidsdag, mer frihet for den enkelte og en mer bærekraftig levemåte.

266

267

268

269

270

271 Bruk av skytjenester i offentlig forvaltning vil benyttes i stadig større grad. NTL Ung vil at digital informasjon som ligger til den offentlige forvaltningen skal lagres på hardware og datasentre innenfor Norges grenser, og som er underlagt offentlig kontroll og styring.

272

273

274

275 Framveksten av plattformøkonomien som en arena for kjøp og salg av arbeidskraft undergraver arbeidstakernes rettigheter fordi forhandlinger om arbeidsvilkår og lønn individualiseres i større grad enn på en fysisk arbeidsplass. Dette kan svekke medbestemmelsen, fordi avgjørelser som har betydning for den enkelte arbeidstaker tas utenfor de tradisjonelle medbestemmelsesfora.

276

277

278

279

280 NTL Ung vil:

281

- at medbestemmelsen styrkes i digitaliseringsprosesser
 - at økt bruk av digitale løsninger gir bedre kvalitet i offentlige tjenester
 - at norske lønns- og arbeidsvilkår følges ved etablering av virksomheter som baseres på digitale plattformer
- 282
- 283
- 284
- 285
- 286

287 **Kap. 2 - Studenters rettigheter og velferd**

288

289 **2.1 Studiestøtte**

290 Lik rett til utdanning er et grunnleggende demokratisk prinsipp og all utdanning har en verdi. Offentlig høyere utdanning skal derfor være tilgjengelig for alle. NTL Ung mener nivået på studiestøtten er med på å opprettholde et klasseskille. Studiefinansieringen må sikre at alle uavhengig av alder, kjønn, økonomi eller sosial situasjon har lik rett til utdanning, og tillate studier på heltid.

291

292

293

294

295 NTL Ung vil:

296

- 297
- holde offentlig høyere utdanning fritatt for skolepenger
- 298
- øke studielån- og stipend til minst halvannen ganger folketrygdens grunnbeløp (1,5G) og øke
- 299
- fratrukket fra basisrenten for å sikre en lav rente på studielån
- 300
- øke stipendandelen til 70 prosent og studielånsrenten skal være lav og politisk vedtatt av
- 301
- stortinget
- 302
- jobbe for at omgjøring av studielån til stipend kun skal knyttes til studiepoeng
- 303

304 **2.2 Studenters arbeidsvilkår- og miljø**

305 NTL Ung vil sikre studenter et godt og trygt arbeidsmiljø, både på og utenfor studiestedet. Det er

306 sentralt å styrke studenters arbeidsforhold og sørge for tilstrekkelig med egnede arbeidsplasser, hva

307 angår lesesaler, grupperom og luftkvalitet. Studenter ved institusjoner som har utdanning og

308 forskning som hovedformål har i dag ikke samme rettigheter knyttet til HMS som ansatte ved

309 institusjonen. Derfor vil NTL Ung styrke kompetansen om et trygt arbeidsmiljø for studenter. Videre

310 må det legges til rette for at studenter skal kunne varsle om kritikkverdige undervisnings- og

311 arbeidsforhold.

312

313 De fleste studenter må arbeide ved siden av studiet. De fleste jobber deltid eller som ringevikarer.

314 Som gruppe preges studenter av dårlige lønns- og arbeidsvilkår, manglende stillingsvern og mangel

315 på tariffestede rettigheter. Dette ble særlig tydelig under viruspandemien i 2020-2021.

316

317 NTL Ung vil:

318

- bygge flere og bedre lesesaler, grupperom og sosiale rom som legger grunnlag for faglig aktivitet
- 320
- sikre gode ordninger og vern for varsling, slik at studenter kan varsle om kritikkverdige undervisning- og arbeidsforhold
- 322
- styrke kompetansen om et trygt arbeidsmiljø for studenter. Kompetansen må økes i sektoren, blant studentenes tillitsvalgte og verneombud
- 324
- lage nasjonale retningslinjer for studenters obligatoriske praksis slik at alle studenter sikres forsvarlig arbeids- og hviletid i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser
- 326
- fagorganisere studenter for å sikre deres faglige rettigheter, samt spre god informasjon om disse
- 328
- jobbe for at studenter som mister jobben får dagpengerettigheter
- 329
- ha tilbud om gratis bind, tamponger og menskopp på alle universiteter og høyskoler
- 330
- 331

332 **2.3 Studentvelferd uten profitt**

333 Studentvelferden er en essensiell del av alle studenters hverdag, og en grunnleggende trygghet for

334 mange studenter. NTL Ung mener at studentvelferden på grunn av sine kvaliteter ikke kan utsettes for

335 profittjaget til velferdsprofitører. Den klart største kostnaden for studenter er bolig. Å bygge statlig

336 subsidierte studentboliger kan virke prisdempende på det private leiemarkedet, og styrker studenters

337 privatøkonomi. NTL Ung mener også at det er viktig at utsatte grupper ivaretas for å sikre reell likhet

338 til utdanning. Det må derfor tilrettelegges bedre for studenter med nedsatt funksjonsevne og

339 studenter med barn.

340

341 NTL Ung vil:

342

- at studentvelferden skal drives uten profitt, og at alt overskudd fra Studentsamskipnadene skal gå tilbake til studentvelferden
- 344

- 345 • at det skal bygges 4000 nye studentboliger årlig. Det er også viktige at allerede eksisterende
346 studentboliger blir vedlikeholdt
- 347 • at studentrabatten på kollektivtransport, helsetjenester, kulturtilbud og andre
348 samfunnstjenester må utvides, og også skal gjelde lærlinger
- 349 • at man skal gjeninnføre Lånekassens reisestøtte for alle norske studenter i og utenfor Norge
- 350 • at studenter med nedsatt funksjonsevne skal ha rett til økt økonomisk støtte, nok timer med
351 BPA og tilrettelagte studentboliger
- 352 • at det skal være full barnehagedekning, flere studentboliger for familier og økt økonomisk
353 støtte til studenter med barn, forvaltet av studentsamskipnaden

354

355 **2.4 Forskning og høyere utdanning**

356 Finansiering må støtte opp under grunnforskning og den frie forskningen. Grunnforskning er viktig for
357 å styrke vår forståelse av oss selv og verden og for å utvikle samfunnet videre, og danner grunnlaget
358 for framtidig verdiskaping. Prinsippet om forskningens frihet må vernes. Stipendiater er en utsatt
359 stillingsgruppe i universitets- og høyskolesektoren, og altfor få blir ferdige på normert tid. NTL Ung
360 mener derfor at sektoren må jobbe for å ivareta stipendiatene bedre. I tillegg mener NTL Ung at
361 overføringer til universitetene må vris fra prosjektfinansiering og mot faste overføringer slik at det blir
362 enklere å ansette folk i faste, hele stillinger.

363

364 NTL Ung mener mangfoldet i universitets- og høyskolesektoren er viktig og bør bevares. Dette trues
365 nå med de strukturelle endringene som er gjennomført i sektoren. Kravene som stilles til
366 omorganiseringen av sektoren er i realiteten krav som stilles til arbeidstakerne. Demokratiet ved
367 universiteter og høyskoler er satt under press, og prosessene undergraver den frie forskningen og den
368 akademiske friheten. Denne utviklinga må stanses og reverseres.

369

370 Flyktninger og asylsøkere må få brukt sin utdanning fra hjemlandet i det norske arbeidsmarkedet. NTL
371 Ung mener at utdanningsinstitusjoner bør delta i programmer som sikrer akademikere og
372 studentaktivister uten mulighet til å fullføre utdanningen i hjemlandet, slik som *Scholars at risk* og
373 *Students at risk*.

374

375 Fagskolen er det yrkesfaglige alternativet til universitets- og høyskoleutdanning, og må styrkes som
376 høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolen har en viktig rolle som utdanningsvei og som tilbyder av
377 etter- og videreutdanningstilbud.

378

379 NTL Ung vil:

380

- 381 • at man skal kanalisere en større andel av forskningsmidlene direkte til institusjonene for å
382 sikre forskning uavhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer
- 383 • at det opprettes flere statlig finansierte stipendiatstillinger og faste vitenskapelige stillinger
384 ved høyskoler og universiteter
- 385 • at avgjørelsene på alle nivåer ved universiteter og høyskoler skal tas i formelle organer der
386 ansatte og studenter er representert
- 387 • at det er viktig å bevare breddeuniversiteter, og å bevare campus og høyskoler som en
388 drivkraft i samfunnsutviklingen i samarbeid med forskningsmiljøer regionalt, nasjonalt og
389 internasjonalt
- 390 • at det må sikres et desentralisert og variert utdanningstilbud over hele landet
- 391 • at universitetene fortsatt skal være forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, og vil gå
392 mot andre tilknytningsformer for universitets- og høyskolesektoren, som for eksempel
393 foretaksmodellen

- 394 • at fagskolene må sikres god og forutsigbar statlig finansiering og at fagskolestudentenes
395 rettigheter bør styrkes
396

397 **Kap. 3 - Visjoner for fremtiden**

398

399 **3.1 Det finnes ingen jobber på en død planet**

400 De siste førti årene har nyliberalistisk politikk preget samfunnet i stor grad. Dette har medført økte
401 økonomiske forskjeller mellom folk, som igjen har påvirket tilliten vi har til hverandre og til offentlige
402 myndigheter. Etter årevis med en ideologi om privatisering, skatteuttak, velferdskutt og en
403 eventyrfortelling om evig økonomisk vekst så har vi passert vanlige folk og jordens tålegrenser.
404 Klimaendringene vil ha store konsekvenser for arbeidstakere nasjonalt og globalt. NTL Ung ønsker at
405 fagbevegelsen har hånda på rattet i omstillingen til et grønt industrisamfunn, slik at arbeidstakernes
406 rettigheter ivaretas.

407 *Fellesskapets ansvar*

408 Samfunnet og klimaet vi lever i er avhengig av at politikken endrer seg kraftig. Velferdsstatens rolle
409 må ikke undervurderes i folks liv, og må styrkes, ikke svekkes. NTL Ung mener at de viktigste
410 samfunnsoppgavene løses best i fellesskap. Synet på staten som en ren utgiftspost må snus. Staten
411 skal være ledende i å kutte utslipp heller enn å fortsette subsidieringen av klimakrisa. Vi må utvikle
412 nye arbeidsplasser, spesielt innen grønn industri. Dette vil gi vanlige folk arbeid og utjevne forskjellene
413 mellom dem som har mest og de med minst. Norsk petroleumsindustri har hatt en viktig rolle for
414 norsk velferd og norske arbeidstakere. Samtidig bidrar utslippene fra denne industrien til global
415 oppvarming og ødelegger livsviktige økosystemer.

416 NTL Ung vil:

- 417
- 418 • ha en styrt avvikling av norsk petroleumsutvinning innen 2035, og at det satses omfattende
419 på nye, grønne industrier som kan erstatte dagens petroleumsvirksomhet
 - 420 • at ansatte som berøres av det grønne skiftet må få mulighet til etter- og videreutdanning,
421 samtidig som deres kompetanse og kunnskap fortsatt ivaretas
 - 422 • at prising av klimagassutslipp brukes som et sentralt virkemiddel for å gi insentiver til
423 omstilling for å sikre størst mulig kutt i klimagassutslipp til minst mulig kostnad for
424 samfunnet
 - 425 • arbeide for en fullskala implementering av det grønne skiftet i alle deler av samfunnet for å få
426 ned utslipp knytta til industri, reiser, transport, handel og bygninger
 - 427 • at det satses på energieffektivisering og energismarte løsninger for å redusere de norske
428 utslippene
 - 429 • arbeide for at fagbevegelsen og miljøbevegelsen kan enes om gode og rettferdige
430 fellesskapsløsninger i overgangen til fornybarsamfunnet
- 431

432 **3.2 Rettferdig fordeling og internasjonal solidaritet**

433 Verden har ressurser nok til at alle mennesker kan leve godt, men disse er urettferdig fordelt. For å få
434 en rettferdig og fredelig verden trengs en radikal omfordeling av makt og ressurser, en energibruk
435 som ikke skaper farlige klimaendringer og en økonomi underlagt demokratisk styring.

436 Klima- og miljøutfordringene har et særdeles internasjonalt og solidarisk aspekt ved seg. Den fattigste
437 delen av befolkningen i de fattigste landene på jorden rammes hardest. Disse delene av verden har
438 stått for en den absolutt minste delen av utslipp historisk sett. Internasjonal solidaritet og demokrati
439 er viktig for fagbevegelsen.
440
441
442

443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491

NTL Ung vil:

- derfor samarbeide med unge i internasjonal fagbevegelse for å styrke arbeidstakers rettigheter i hele verden
- styrke Norges politiske bidrag til fredsbygging og utvikling i sårbare stater til beskyttelse av sivile og respekt for humanitære prinsipper i væpnet konflikt
- at NTL skal prioritere internasjonale prosjekter i regi og samarbeid med Norsk Folkehjelp
- at fagbevegelsen i Norge tar ansvar og tilrettelegger for en overføring av ressurser, teknologi og kunnskap til de som trenger det mest
- støtte LO i sitt arbeid for internasjonal økonomisk boikott av Israel

3.3 Velferdsstatens ansvar

NTL Ung har store ambisjoner for offentlig sektor, og vil at ansatte og tillitsvalgte skal sitte i førersetet for utviklingen. Velferdsstaten er viktig for et demokratisk og inkluderende samfunn. Alle landets innbyggere skal sikres like muligheter til utdanning, helse- og velferdstjenester og et sosialt og økonomisk sikkerhetsnett. Det er de folkevalgtes ansvar å sikre gode, offentlige tjenester som motvirker sosiale og økonomiske forskjeller.

NTL Ung mener at mange av de store samfunnsutfordringene løses best i fellesskap. Dette ivaretas best ved at velferdstjenester og samfunnssikkerhet sikres og leveres av offentlig ansatte. Den norske arbeidslivsmodellen har sterke tradisjoner for aktivt partssamarbeid, og offentlig ansatte har kunnskapen og kompetansen til å definere framtidens behov og løsninger.

ABE-reformen og de mange osthøvelkuttene i statlig sektor fører til dårligere tjenester for innbyggerne samt dårligere vilkår for en god forvaltning. Rene driftskutt fører til færre ansatte og til syvende og sist en svakere velferdsstat.

NTL Ung vil:

- investere i velferdsstaten og offentlig sektor og er mot flate kutt i driftsbudsjettene

Privatisering

Privatisering og konkurranseutsetting av offentlige tjenester bidrar til en storstilt overføring av offentlige midler til privat profitt. Prinsipper for markedsstyring gjør offentlig sektor mindre effektiv, svekker ansattes medbestemmelse og fører til dårligere tjenester. Reguleringen av stordata bør være en offentlig oppgave for å hindre at private teknologigiganter får makt over informasjon som tilhører fellesskapet. Kampen for en sterk offentlig sektor og offentlig sektors egenart er derfor en kamp for framtidens velferdsstat og den norske modellen.

NTL Ung vil:

- at privatiseringen og markedsstyringen av offentlig sektor stanses og at velferd skal være profittfri
- reversere privatiseringen av viktig og kritisk samfunnsinfrastruktur

Arbeidstidsreduksjon/sekstimersdagen som velferdsreform

Kortere normalarbeidsdag vil gjøre det lettere å kombinere arbeid og familieliv, bidra til lavere forbruksvekst og hjelpe flere som ønsker det til å stå lenger i arbeid, noe som er spesielt gunstig for

492 arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom. Kortere arbeidstid vil også kunne
493 skape flere arbeidsplasser og slik være et tiltak mot arbeidsledighet.

494

495 NTL Ung vil:

496

- 497 • kjempe for arbeidstidsreduksjoner med full lønnskompensasjon for å nå sekstimersdagen
- 498 • ved innføring av tariffestet og gradvis reduksjon i arbeidstiden må lavtlønte sikres fortsatt
499 lønnsvekst
- 500 • vilkårene for ubekvem arbeidstid i lov- og avtaleverk må endres for å sikre at turnusarbeidere
501 blir ivaretatt

502

503 *Sosial boligpolitikk*

504 Det offentlige må bidra aktivt for å sikre at alle har mulighet til tak over hodet. Husbanken må brukes
505 mer enn vi gjør i dag. For å bedre situasjonen i boligmarkedet, er det nødvendig med en aktiv tomte-
506 og utbyggingspolitikk, et regulert leiemarked og et skattesystem som gjør boliger langt mindre
507 attraktive som investeringsobjekter.

508

509 NTL Ung vil:

510

- 511 • styrke Husbanken
- 512 • øke skatt på bolig, særskilt sekundærboliger
- 513 • regulere leiemarkedet på en måte som i større grad ivaretar leietakeren
- 514 • jobbe for at hele eller deler av studielånsgjelden ikke skal inngå i den samlede gjeldsgraden i
515 utlånsforskriften

516

517 *Statens rolle i fornybarsamfunnet*

518 Offentlig sektor bør stille høye krav til klima- og miljøvennlige løsninger ved offentlige anskaffelser.
519 Nye statlige bygg bør legges til kollektivknutepunkt for å legge til rette for miljøvennlig transport. Nye
520 offentlige bygg bør bygges som passiv- eller plusshus, og ha grønne tak. Bruk av resirkulerte
521 materialer bør alltid vurderes.

522

523 Norge må i internasjonale forhandlinger vise en større politisk vilje til å kutte i egne klimagassutslipp.
524 Økte bevilgninger må tilkomme de klimatiltakene vi vet fungerer både nasjonalt og internasjonalt.

525

526 NTL Ung vil:

527

- 528 • at minst to tredjedeler av klimakuttene skjer innenlands og at disse utslippene kuttes med 50
529 prosent innen 2030.
- 530 • implementere løsninger som vil kutte utslippene i Staten kraftig.
- 531 • at staten som infrastrukturutbygger prioriterer prosjekter som vil være med på å redusere
532 våre utslipp

533

534 *Samfunnssikkerhet og beredskap*

535 Grunnet klimaendringene har både sivilforsvaret og heimevernet nå flere oppdrag enn før i forbindelse
536 med naturkatastrofer, men budsjettene strammes inn. Dette fører til kritisk lav bemanning og
537 vanskeligheter med å utføre nødvendige oppgaver og øvelser. Beredskapsenhetene i Staten må gis en
538 økt profesjonell grunnbemanning, som sikrer en robust beredskap og et forsvarlig arbeidsmiljø under
539 øvelser og i akutte situasjoner.

540

541 NTL Ung vil:

542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581

- styrke alle beredskapsenheter i Staten slik at vi i best mulig stand kan håndtere fremtidige kriser
- sikre en robust beredskap gjennom en økt grunnbemanning av alle beredskapsenheter i Staten

Pensjon

Medlemmene i NTL Ung er fremtidens pensjonister. For oss er det viktig med kollektive løsninger som sikrer forutsigbare, solidariske og langsiktige fellesordninger. Pensjonssparing skal ikke være et ansvar for den enkelte. NTL Ung skal være en pådriver i arbeidet for å sikre gode pensjonsordninger også i framtiden og vil jobbe for at fagbevegelsen engasjerer og involverer unge medlemmer i diskusjonen om fremtidens pensjonssystem.

Etter pensjonsreformen ser vi at de som kan stå lenge i jobb kommer ut med høyere pensjon enn 66 prosent av tidligere lønn. Kutt i pensjon for lavlønnede finansierer mer pensjon til de høytlønnede. Dette må vi jobbe for å unngå. Tidligere telte kun de 20 beste arbeidsårene, i dag teller samtlige arbeidsår mot den endelige pensjonen. I tillegg blir pensjonen levealdersjustert. Endringene medfører at fremtidens pensjonister må jobbe lengre for å få tilsvarende pensjon som dagens pensjonister.

Det er særlig tre punkter i opptjeningsreglene for innskuddsbasert tjenestepensjon som bryter med likestillingsprinsippene: Manglende opptjening for dem som jobber i stillinger under 20 prosent, manglende opptjening for lønn under folketrygdens grunnbeløp (1G) og bortfall av opptjent pensjonskapital dersom man er ansatt i mindre enn tolv måneder. Dette vil ramme unge arbeidstakere i korte engasjementer og deltidsstillinger.

NTL Ung mener at de ulike forutsetningene for hvor lenge vi lever er med på å skape et tydelig klasseskille i Norge. Mange yrkesgrupper har en betydelig større belastning i utførelsen av arbeidet sitt enn andre og står derfor kortere i jobb.

NTL Ung aksepterer ikke en pensjonsordning som individualiserer og svekker retten til en rettferdig pensjon, og som fordrer at framtidens pensjonister må stå unødvendig lenge i jobb for å sikres en pensjon å leve av.

NTL Ung vil:

- at all offentlig tjenestepensjon blir en del av tariffavtalen i staten for å sikre innflytelse på pensjonsoppgjøret
- at særaldersgrenser skal videreføres
- ha tilbake en reell mulighet til tidligpensjon for de som trenger det